

Cirkulärnr: 2002:36
Diariernr: 2002/0780
Nyckelord: Fristående skolor
Handläggare: Laina Kämpe
Eva-Lena Arefäll
Sektion/Enhet: Skolsektionen
Datum: 2002-03-26
Mottagare: Kommunstyrelsen
Grundskolan, Gymnasieskolan och Särskolan
Rubrik: Ändrade bestämmelser för fristående grundskolor och fristående gymnasieskolor m.m.

Skolsektionen
Eva-Lena Arefäll
Laina Kämpe

2002-04-05

Kommunstyrelsen
Grundskolan
Gymnasieskolan
Särskolan

Ändrade bestämmelser för fristående grundskolor och fristående gymnasieskolor m.m.

Riksdagen beslutade den 20 mars 2002 om vissa ändringar i skollagens bestämmelser om fristående skolor. Vidare beslutades om nya bidragsregler för fristående särskolor motsvarande obligatoriska särskolan och fristående gymnasiskolor (prop 2001/02:35, bet. 2001/02:UbU7). De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2002. Bestämmelserna om beräkning av bidrag och förbudet mot avgifter skall dock tillämpas först fr.o.m kalenderåret 2003.

Ändrade bestämmelser om bidrag till obligatoriska särskolan och förskoleklass vid en fristående särskola

Enligt nu gällande bestämmelser om bidrag får skolan och elevernas hemkommun komma överens om bidragets storlek. Om en överenskommelse inte kan träffas, skall kommunen betala det belopp som regeringen bestämmer. Samma bidragsregler gäller för elever i förskoleklass i en fristående särskola.

De ändrade bestämmelserna innebär att bidraget skall bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till elever i de egna obligatoriska särskolorna. På motsvarande sätt skall bidraget beräknas för elever som finns i förskoleklass vid fristående särskola motsvarande obligatoriska särskolan. Samma bestämmelser kommer dämed att gälla för fristående särskolor motsvarande obligatoriska särskolan som för fristående grundskolor.

Bidragssystemet innebär en i lag reglerad skyldighet för elevernas hemkommuner att ge fristående skolor bidrag med hänsyn tagen till skolans åtagande och elevernas behov efter samma grunder som kommunen tillämpar för sina egna skolor.

Skolpliktskostnader

Förslaget om att införa en *generell och schablonmässigt fastställd procentsats* för kommunens så kallade skolpliktskostnader avslögs av riksdagen. Den enskilda kommunens kostnader för att hålla en viss överkapacitet i syfte att kunna bereda elever plats i den obligatoriska skolan måste utgå från mer precisa beräkningar, efter samma grunder som hittills.

Ändrade bestämmelser om bidrag till fristående gymnasieskolor

Enligt nu gällande bestämmelser om bidrag till en fristående gymnasieskola får skolan och elevens hemkommun komma överens om bidragets storlek. Om en överenskommelse inte kan träffas, skall hemkommunen betala det belopp per elev och program som framgår av särskild förordning om fristående skolor, den så kallade riksprislistan.

De ändrade bestämmelserna innebär att innan en fristående gymnasieskola förklaras bidragsberättigad så skall Skolverket bestämma vilket gymnasieprogram som utbildningen i bidragshänseende skall hänföras till.

- Bidraget skall i första hand motsvara den kostnad som elevens hemkommun har för det nationella program som utbildningen hänförs till.
- Om ett sådant program inte finns i elevens hemkommun, men den kommun där skolan är belägen (lägeskommunen) anordnar programmet, skall bidraget motsvara kostnaden för programmet i den kommunen.
- Om programmet varken finns i hemkommunen eller lägeskommunen skall bidraget motsvara det belopp som regeringen fastställt.

Fristående gymnasiesärskolor

För fristående gymnasiesärskola gäller som tidigare att om inte kommunerna och den fristående gymnasiesärskolan kommer överens om annat skall kommunen erlägga det belopp som regeringen bestämmer.

Tydligare anvisningar för vad kommunernas yttranden bör innehålla

Kommunens rätt att yttra sig till Skolverket då en fristående skola ansöker om att få starta i kommunen ändras inte av riksdagens beslut. Men Skolverket kommer att utarbeta tydligare anvisningar dels om vilka uppgifter som en fristående skolas ansökan ska innehålla, dels om vilka uppgifter som kommunens yttrande över ansökan ska innehålla. Kommunens yttrande ska bl.a. innehålla en tydlig beskrivning av vilka konsekvenser som en fristående skolas etablering får. Syftet är att förbättra underlaget för Skolverkets beslut.

Samma krav på behöriga lärare för kommunala och fristående skolor

Riksdagens beslut innebär att det kommer att ställas samma krav på behörighet hos lärarna i fristående skolor som i kommunala skolor. För att godkännas eller förklaras ha rätt till bidrag ska fristående skolor, i likhet med kommunala skolor, vara skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskol-

lärare och fritidspedagoger som har en utbildning som är avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Beslutet innebär att konkurrensen om behöriga lärare ökar.

Ny ansökan vid byte av huvudman för den fristående skolan

I de fall en huvudman för en fristående skola avser att överlåta verksamheten till en annan huvudman krävs enligt de ändrade bestämmelserna en ny prövning av Skolverket.

Övriga förändringar

Riksdagens beslut innebär att möjligheten för fristående skolor att ta ut avgifter försvinner. Därmed råder samma förbud mot avgifter för både kommunala och fristående skolor. Fristående skolor ska också stå öppna för alla elever, utifrån samma principer som gäller för kommunala skolor.

Lokalkostnader

Svenska Kommunförbundet har upprepade gånger under behandlingen av propositionen påtalat att problematiken kring bidragen till fristående skolor för lokalkostnader bör uppmärksammas av regeringen. Så har inte skett, men av propositionen framgår att regeringen kommer att följa utvecklingen på området noga.

Ekonomiska konsekvenser

De ändrade bestämmelserna bedöms enligt propositionen inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

Mer information

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av
Eva-Lena Arefäll 08-452 79 45, e-post eva-lena.arefall@svekom.se eller
Laina Kämpe 08-452 79 37, e-post laina.kampe@svekom.se.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Skolsektionen

Louise Fernstedt